

Gedragscode tolken en vertalers Tolken Select

Inleiding

Deze gedragscode is bedoeld als richtlijn voor tolken en vertalers in hun dagelijkse beroepspraktijk. Hij bevat het geheel van waarden en normen die naar de heersende opvattingen door tolken en vertalers in acht moeten worden genomen bij de uitoefening van hun beroep.

De gedragscode is gebaseerd op een tekst die in Europees verband is opgesteld door een groot aantal nationale brancheverenigingen van tolken en vertalers¹. De ontwikkeling is vervolgens vooral verzorgd door de vertegenwoordigers van Nederlandse brancheverenigingen van tolken en vertalers in het Kwaliteitsinstituut beëdigde tolken en vertalers². Daarnaast is gebruik gemaakt van de ervaringen met een vergelijkbare gedragscode van de Nederlandse Orde van Advocaten en andere juridische deskundigheid. De tekst van de gedragscode is gepubliceerd in de Staatscourant 2009 nr. 15358 op 14 oktober 2009.

1. Algemene beroepsattitude

1.1. Algemeen

Tolken en vertalers gedragen zich zodanig dat het vertrouwen in de beroepsgroep waartoe zij behoren en in hun eigen beroepsuitoefening niet wordt geschaad, ook wanneer zij niet beroepshalve optreden.

1.2. Kwaliteit

Tolken en vertalers streven ernaar, in het besef van hun verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun werk, steeds naar vermogen de beste kwaliteit en een optimale dienstverlening te leveren. Zij verrichten nimmer opzettelijk een onjuiste vertolking of vertaling. Zij zijn volledig aanspreekbaar op de kwaliteit van hun werk. Eventuele beperkingen van hun aansprakelijkheid jegens opdrachtgevers voor de gevolgen van geleverde prestaties worden uitsluitend schriftelijk vastgelegd.

1.3. Onpartijdigheid en onafhankelijkheid

Tolken en vertalers zorgen ervoor dat hun vrijheid, onafhankelijkheid en onpartijdigheid bij de uitoefening van hun beroep niet in gevaar kunnen komen. In de uitoefening van hun beroep onthouden zij zich van het tot uitdrukking brengen van een persoonlijke mening. Voor hun diensten ontvangen zij uitsluitend de met hun opdrachtgever overeengekomen beloning.

1.4. Geheimhouding

Tolken en vertalers nemen volledige geheimhouding in acht, behoudens wettelijke verplichtingen, jegens alle niet bij een opdracht betrokken personen of instanties. Deze geheimhouding heeft betrekking op alles wat hun in het kader van een opdracht is toevertrouwd, ongeacht of dit door de

¹ Staatscourant 2009 nr. 15358 14 oktober 2009

² 1 In het Kwaliteitsinstituut btw zijn het Nederlands Genootschap van Tolken en Vertalers (drie leden), de Alliantie van Tolk- en Vertaalorganisaties (drie leden), de advocatuur (twee leden), het tolk- en vertaalonderwijsveld (twee leden) en VluchtelingenWerk Nederland vertegenwoordigd. Voorzitter van deze adviescommissie is de president van de rechtbank Almelo.

opdrachtgever of een derde is gedaan. Zij leggen medewerkers aan wie zij werkzaamheden uitbesteden gelijke geheimhouding op. Indien zij derden betrekken bij de uitvoering van de werkzaamheden, waarborgen zij de geheimhouding naarmate de inbreng van die derden dat vereist. De geheimhoudingsplicht blijft gelden na beëindiging van de opdracht.

1.5. Auteursrecht

Vertalers publiceren geen vertaling van welk werk dan ook, al dan niet van literaire aard, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur, tenzij hen daartoe opdracht is gegeven door een daartoe bevoegde autoriteit. Vertalers stellen zich op de hoogte van de voor hun werk geldende auteursrechtbepalingen en nemen de wettelijke voorschriften in acht.

1.6. Te gelde maken van verkregen informatie

Tolken en vertalers onthouden zich ervan gegevens dan wel informatie waarvan zij in de uitoefening van hun beroep kennis hebben gekregen, ten eigen voordeel te gebruiken. In het bijzonder mengen zij zich niet in de zakelijke contacten tussen een opdrachtgever en diens cliënten.

2. Professionaliteit

2.1. Competentie

Tolken en vertalers nemen uitsluitend opdrachten aan waarvoor zij de vereiste (taal-)kennis en bekwaamheid bezitten.

2.2. Permanente educatie

Tolken en vertalers zorgen ervoor dat zij met het oog op de goede uitoefening van hun beroep hun vakkennis en bekwaamheid op peil houden door middel van deskundigheidsbevorderende activiteiten en dat zij op de hoogte blijven van de ontwikkelingen binnen hun beroep en van de voor hen relevante (technische) hulpmiddelen.

3. Collegialiteit

3.1. Mededinging

Tolken en vertalers onthouden zich van onderlinge overeenkomsten en feitelijke gedragingen die ertoe strekken of ten gevolge hebben dat de mededinging wordt verhinderd, beperkt dan wel vervalst. In het belang van de opdrachtgevers en de beroepsgroepen streven tolken en vertalers naar een onderlinge verhouding die berust op welwillendheid en vertrouwen.

3.2. Reclame

Tolken en vertalers houden zich strikt aan algemeen erkende reclameregels zoals bijvoorbeeld in Nederland neergelegd in de Nederlandse Reclame Code en onthouden zich in hun reclame-uitingen van beweringen of stellingen die zij niet kunnen waarmaken. Zij maken geen gebruik van de naam of het logo van een opdrachtgever als referentie zonder diens voorafgaande schriftelijke toestemming.

3.3. Wederzijdse ondersteuning

Tolken en vertalers verlenen elkaar zoveel mogelijk ondersteuning. Desgevraagd verwijzen ze een opdrachtgever naar een voor een specifieke opdracht deskundige en bekwame collega indien die opdracht hun niet past.

3.4. Overname van opdrachten

Tolken en vertalers nemen uitsluitend een opdracht van een collega over indien met de opdrachtgever expliciet overeenstemming is bereikt over de overname en de voorwaarden waaronder de opdracht zal worden uitgevoerd.

3.5. Medewerkers en onderaannemers

De bepalingen van deze gedragscode zijn eveneens en onverminderd van toepassing op medewerkers en onderaannemers van tolken en vertalers. Tolken en vertalers zorgen ervoor dat deze medewerkers en onderaannemers op de hoogte worden gebracht van de inhoud van deze gedragscode. Tolken en vertalers betalen aan medewerkers en onderaannemers een passende en van tevoren overeengekomen beloning voor de door hen geleverde diensten. In het geval dat tolken en vertalers werkgever zijn, gedragen ze zich zoals een goed werkgever betaamt.

4. Beroepsuitoefening

4.1. Opdrachtaanvaarding

Het staat tolken en vertalers vrij een opdracht al dan niet te aanvaarden, behoudens wettelijke verplichtingen. Zij weigeren echter altijd een opdracht indien zich zwaarwegende redenen hiertoe voordoen, waaronder in ieder geval begrepen is wanneer er risico bestaat van belangenverstremming, indien zij het vermoeden hebben dat hun werk zal worden gebruikt voor onwettige en/of oneerlijke doeleinden of indien zij zich ervan bewust zijn dat zij de opdracht niet naar behoren zullen kunnen verrichten, wegens onvoldoende kennis en/of bekwaamheid, werkomstandigheden en/of bedongen afleveringstermijn, dan wel wegens gewetensbezwaren omtrent het onderwerp van de te vertolken situatie of te vertalen tekst. In geval van weigering van een opdracht stelt de tolk of vertaler de opdrachtgever hiervan onverwijld in kennis.

4.2. Overeenkomsten

Tolken en vertalers leggen overeenkomsten met hun opdrachtgevers zoveel mogelijk schriftelijk vast teneinde misverstanden over de inhoud van de afspraken te voorkomen. Tolken en vertalers stellen, zodra blijkt dat ze een verplichting uit de overeenkomst niet tijdig of in het geheel niet zullen kunnen nakomen, de opdrachtgever onverwijld daarvan in kennis en treden met hem in overleg over het vervolg of het beëindigen van de opdracht.

4.3. Vakuitoefening

4.3.1 Vertalen

Vertalers streven er steeds naar aan de hoogste kwaliteitsnormen te voldoen, met name wat betreft de inhoudelijke getrouwheid aan de brontekst en het gebruik van het juiste taalregister, behalve bij uitdrukkelijk verzoek van de opdrachtgever om daarvan af te wijken. Vertalers overleggen met de opdrachtgever over de te volgen procedure bij ernstige fouten en/of dubbelzinnigheden in de brontekst voor zover zij dit noodzakelijk achten voor het op verantwoorde wijze uitoefenen van hun beroep. Indien de opdrachtgever als tussenpersoon optreedt, treedt de vertaler niet in contact met de cliënt van de opdrachtgever dan met diens toestemming. Vertalers onthouden zich van iedere vorm van plagiaat.

4.3.2 Tolken

Tolken zorgen tijdens het tolken, voor zover redelijkerwijs mogelijk, voor een volledige en doeltreffende communicatie tussen de partijen voor wie zij werken, onder meer door zo nodig actief op te treden om – al dan niet cultureel bepaalde – misverstanden en onbegrip te voorkomen of op te

heffen. Tolken getuigen van respect jegens personen met wie ze beroepsmatig omgaan en onthouden zich daarbij met name van iedere vorm van ongewenste fysieke en verbale intimiteiten. Tolken melden iedere poging tot benadering door derden strekkende tot beïnvloeding van hun optreden onverwijld bij hun opdrachtgever. Tolken voeren geen voorafgaand dan wel opeenvolgend overleg met anderstalige derden.

5. Geschillen

Geschillen worden bij voorkeur beslecht bij minnelijke schikking. Tolken en vertalers spannen zich in ieder geschil in een minnelijke regeling te treffen.

6. Overig

Tolken en vertalers worden geacht zich uiterlijk vanaf de publicatie van de Gedragscode³ te houden aan de inhoud.

³ Staatscourant 2009 nr. 15358 14 oktober 2009